

IV Pasaules latviešu zinātnieku kongress

Latvijas Nacionālā bibliotēka,
Rīga 18.-20.jūnijs, 2018

Kopsavilkums un rezultāti

IV Pasaules latviešu zinātnieku kongress (turpmāk – Kongress) bija Izglītības un zinātnes ministrijas nozīmīgākais zinātnes pasākums Latvijas valsts simtgades ietvaros, kas pulcēja Latvijas un Latvijas izcelsmes zinātniekus no visas pasaules, kā arī viņu stratēģiskos partnerus un atbalstītājus, lai kopīgi atskatītos uz paveikto un definētu turpmākos Latvijas zinātnes uzdevumus valsts un sabiedrības attīstībai.

Kongress pulcēja vairāk nekā 750 dalībniekus no 24 valstīm, kas satikās un diskutēja, apmainījās ar idejām un meklēja risinājumus Latvijas attīstībai. Kongresu tiešraidē vēroja vairāk nekā 30 000 skatītāju visā pasaulē.

Kongresa darba grupa bija izvirzījusi vairākus būtiskus uzdevumus – nodrošināt Kongresu kā diskusiju platformu un pragmatisku inovāciju forumu, kurā dalībniekiem ir iespēja satikties, veidot attiecības un sadarbību kopīgu mērķu sasniegšanai un projektu uzsākšanai dažādās zinātnes jomās, kā arī informēt Latvijas sabiedrību par Latvijas un Latvijas izcelsmes zinātnieku izcilajiem sasniegumiem un veiksmes stāstiem, atklājot Latvijas cilvēkkapitāla spēku un potenciālu, vairot Latvijas zinātnes un institūciju prestižu, stiprināt iesaņķotību Latvijā un iepazīt Latvijas kultūru un tradīcijas.

Kongresa pirmās dienas vadmotīvs bija sabiedrības drošība un drošums. Kongresa ievadreferātu lasīja Dr.Vaira Vīķe-Freiberga. Diskusijās piedalījās ASV Nacionālā Zinātnes fonda (*National Science Foundation - NSF*) vadošais programmu direktors Dr. Viktors Piotrovskis (*Victor Piotrowski*), Prof. Nevils Bolts (*Neville Bolt*) no Londonas Karaļa Koledžas Stratēģiskās Komunikācijas Centra un citi starptautiski plaši pazīstami speciālisti. Diskusiju dalībnieki vairākās sesijās diskutēja par drošību un informatīvo telpu, tehnoloģisko un kiberdrošību, drošību un tautsaimniecību, kā arī drošību un cilvēku kā indivīdu - sabiedrības locekli.

Otrās dienas vadmotīvs bija iezīmēt pasaules attīstības tendences zinātnes jomā un Latvijas iespējas tajās. Zinātnieki diskutēja par aktualitātēm sešās nozaru sekcijās - dabaszinātņu, inženierzinātņu un tehnoloģiju, medicīnas un veselības zinātņu, lauksaimniecības un meža zinātņu, sociālo un humanitāro zinātņu sekcijā. Tās vadīja sabiedrībā zināmi Latvijas pētnieki, tai skaitā Rīgas Tehniskās universitātes zinātņu prorektors, inženierzinātnieks Dr. Tālis Juhna, endokrinologs Dr. Aivars Lejnīeks un Latvijas izcelsmes pētnieki no ārvalstīm – mašīnbūves inženieris Dr. Mārcis Jansons, valsts pārvaldes, organizatoriskās teorijas un zinātnes un tehnoloģiju politikas pētniece Dr. Jūlija Melkere (*Julia Melkers*) un endokrinologs Dr.med. Uģis Gruntmanis.

Kongresa otrajā dienā 93 labākajiem stenda referātu autoriem bija iespēja uzstāties ar prezentāciju piecās zinātņu jomās, izņemot Inženierzinātnes un tehnoloģijas: Medicīnas un veselības zinātņu sekcijā tika prezentēti -18 referāti, Humanitāro zinātņu sekcijā - 13 referāti, Lauksaimniecības un meža zinātņu sekcijā - 21 referāts,

Dabaszinātņu sekcijā - 20 referāti un Sociālo zinātņu sekcijā 21 referāts. Kopumā Kongresā tika pieteikti 107 stenda referāti.

Savukārt trešajā dienā Kongresa dalībnieki vērsa skatu nākotnē un noslēdzošajā forumā "Latvijas formula 2050" diskutēja par Latvijas attīstības scenārijiem un piedāvāja risinājumus, īpašu uzmanību pievēršot ģeopolitikai, investīciju un resursu plūsmai, tehnoloģijām un reģionālajai līderībai.

Kongress noslēdzās ar IV Pasaules latviešu zinātnieku kongress manifesta pieņemšanu. Noslēguma manifestā zinātnieki aicināja 2019. gadu valstī noteikt par nacionālo zinātnes un augstākās izglītības gadu, lai sabiedrībā kopumā palielinātu izpratni par Latvijas zinātnes nozīmi valsts un sabiedrības stratēģisku mērķu sasniegšanā.

Kongress nodrošināja gan zinātnieku savstarpējo komunikāciju (apsprīžot savu nozaru aktualitātes, vienlaicīgi tiekoties ar ārvalstu partneriem), gan zinātnieku komunikāciju ar stratēģiskiem sadarbības partneriem (privātā un valsts sektora pārstāvjiem). Tāpat bija iespēja īstenot zinātnes kā nozīmīgas jomas komunikāciju ar sabiedrību - aktualizējot zinātnes lomu mūsdienu sabiedrībā (ar konkrētiem piemēriem un pieteiktajām tēmām apliecinot zinātnieku gatavību dot savu ieguldījumu sabiedrībai aktuālu jautājumu risināšanā).

Kongresa dalībnieku un organizatoru savstarpējās komunikācijas un tīklošanās veicināšanai aktīvi tika izmantota lietotne *Whova*. gan pirms, gan Kongresa laikā un arī pēc Kongresa. Kopējais lietotnes *Whova* lejuplādējumu skaits bija 328. Tāpat tika piesaistīts Kongresa atbalstītājs „Latvijas Mobilais telefons”, kas nodrošināja Kongresa pirmās un trešās dienas tiešraides vietnē LMT Straume.

Šie materiāli ir pieejami arī pēc Kongresa: <http://straume.lmt.lv/lv/video-saraksts/latviesu-zinatnieku-kongress>.

Kongresa dalībnieki

Kopā ar Kongresa organizatoriem un brīvprātīgajiem kopējais Kongresam reģistrēto iesaistīto personu skaits – 847 dalībnieki, no kuriem 750 piedalījās Kongresā. 77 no visiem Kongresa dalībniekiem bija no ārvalstīm – kopā 23 valstīm: Argentīna (1), Austrija (1), Austrālija (2), Beļģija (2), Kanāda (1), Kolumbija (2), Čehija (1), Vācija (4), Dānija (1), Dānija (1), Igaunija (2), Turcija (1), Zviedrija (4), Somija (2), Francija (2), Lielbritānija (10), Itālija (2), Lietuva (2), Luksemburga (3), Norvēģija (1), Filipīnas (8), Apvienotie Arābu Emirāti (1), Slovēnija (1), Amerikas Savienotās Valstis (23).

Kongresa organizētāji

Izglītības un zinātnes ministrija, sadarbībā ar Ārlietu ministriju, Latvijas Universitāšu asociāciju, Latvijas Zinātnes padomi, Latvijas Zinātņu akadēmiju, Latvijas Jauno zinātnieku apvienību, Latvijas Nacionālo bibliotēku, Latviešu ārstu un zobārstu apvienību, Pasaules brīvo latviešu apvienību, Eiropas latviešu apvienību un Amerikas latviešu apvienību.